

MICHALINA KASPRZAK

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Sprawozdanie z II międzynarodowego naukowego obozu studenckiego „The challenges for education and social work in contemporary world”, Darmstadt (Niemcy), 5–11 grudnia 2016 r.

W dniach od 5 do 11 grudnia 2016 r. w Darmstadt (Niemcy) odbył się II International Scientific Students' Camp „The challenges for education and social work in contemporary world”, który patronatem naukowym objęła prof. zw. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, Dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W obozie uczestniczyli studenci, doktoranci i wykładowcy z Evangelische Hochschule z Darmstadt oraz z Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Współpraca między wymienionymi uczelniami zainicjowana została w maju 2016 r.. Wówczas odbył się I International Scientific Students' Camp *Pedagogues in face of the problem of marginalization of individuals and social groups*, którego inicjatorem była Marina Metz (EHD) oraz Pracownia Pedagogiki Szkolnej WSE UAM.

II edycja obozu była kontynuacją współpracy Pracowni Pedagogiki Szkolnej Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uczelni Evangelische Hochschule w Darmstadt. W skład komitetu programowego obozu wychodzili: dr Sylwia Jaskulska (przewodnicząca), dr Mateusz Marciniak (przewodniczący), prof. dr phil. Susanne Gerner, prof. dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik, prof. dr hab. Hanna Krauze-Sikorska, prof. dr hab. Kinga Kuszak, dip. soz. päd. Marina Metz, prof. zw. dr hab. Magdalena Piorunek, prof. dr phil. Bettina Schuhrke, prof. dr hab. Waldemar Segiet oraz dr Renata Wawrzyniak-Beszterda. Natomiast w skład komitetu organizacyjnego obozu wchodził:

dr Martina Bender, Erna Bokemaer, Annedore Domeyer, dr Sylwia Jaskulska, Leonie Hammerla, Michalina Kasprzak, Arne Lankenau, dr Mateusz Marciniak, dip. soz. päd. Marina Metz, Daria Reimer, Anna Schmidt, prof. dr phil. Bettina Schuhrke, Patricia Stoly, dr Renata Wawrzyniak-Beszterda.

Zasadniczą ideą tego międzynarodowego obozu naukowego była wymiana doświadczeń studentów polskich i niemieckich związanych z ich kształceniem akademickim oraz przygotowaniem do profesjonalnego funkcjonowania w obszarze pedagogicznego i socjalnego wspierania dzieci i młodzieży. Celem było też zapoznanie się z działalnością instytucji koncentrujących swoją pracę w obrębie pedagogiki, pedagogiki specjalnej i pracy socjalnej w Polsce i Niemczech.

Uczestnicy drugiego obozu zrealizowanego w Darmstadt pierwszego dnia uczestniczyli w powitalnym wykładzie prof. dr phil. Bettiny Schuhrke, wicedyrektor ds. naukowych i współpracy międzynarodowej, która przedstawiła strukturę i ofertę Evangelische Hochschule w Darmstadt. Podkreśliła szczególną renomę kierunku studiów Praca socjalna, ze względu na silną korelację między ofertą dydaktyczną a praktykami pedagogicznymi realizowanymi przez studentów w różnych instytucjach oświatowych, opiekuńczych i pomocowych. Przykładem zaangażowania studentów EHD w różnego rodzaju interwencyjne projekty pedagogiczne jest AstA (Allgemeiner Studierendenausschuss), czyli koło naukowe, w ramach którego studenci realizują praktyki w środowisku lokalnym i regionalnym oraz w instytucjach oświatowych współpracujących z uniwersytetem.

Drugiego dnia studenci rozpoczęli hospicje od wizyty w Wilhelm-Hauff-School, szkoły podstawowej, która ulokowana jest w dzielnicy miasta zasiedlonej większości przez rodziny migrantów. Mieli zatem możliwość zapoznać się ze specyfiką pracy szkoły, która pracuje z dziećmi pochodzącymi ze środowisk defaworyzowanych (rodziny z zapleczem migracyjnym, czy szerzej klienci pomocy społecznej). Po rozmowie z dyrektorką szkoły studenci mogli obserwować zajęcia z dziećmi. Niektóre z zajęć w tej szkole ze względu na zróżnicowanie międzykulturowe prowadzone były w języku angielskim. Następnie uczestnicy obozu wzięli udział w spotkaniu z Larissą Lechler – dyrektorką stowarzyszenia BAFF-Frauen-Kooperation-GmbH, która przedstawiła historię BAFF, omówiła projekty edukacyjne i zawodowe inicjowane i realizowane przez stowarzyszenie, a ukierunkowane na wspieranie kobiet w wejściu na rynek pracy. W kontekście edukacyjnym bardzo interesująca dla studentów Wydziału Studiów Edukacyjnych była wizyta w stowarzyszeniu Circus Waldoni. Początki tej

organizacji sięgają lat 80. Wówczas zupełnym novum było osadzenie działań pedagogicznych adresowanych do dzieci ze środowisk defaworyzowanych w „pedagogice cyrku”. Atrakcyjność i oryginalność aktywności, które dzieci i młodzież mogły rozwijać w ramach zajęć proponowanych w Circus Waldoni, zdecydowały o sukcesie projektu. Dzieci i młodzież uczestniczą w zajęciach, które organizują dla nich profesjonalni instruktorzy z dziedzin akrobatyki, scenografii i wizualnej aranżacji spektakli. Młodzi akrobaci i aktorzy występują ostatecznie na scenie cyrku, a widownią są lokalni mieszkańcy. Warto pokreślić szczególną dbałość osób (zatrudnionych oraz wolontariuszy) organizujących działalność Circus Waldoni o jakość oferty, zarówno w aspekcie treściowym (źródnicowanie i atrakcyjność zajęć, doskonale przygotowani trenerzy), jak i materialnym (profesjonalny sprzęt najwyższej klasy). Uczestnicy obozu podczas hospitacji wzięli udział w specjalnie dla nich zorganizowanych zajęciach z akrobatyki cyrkowej. Kolejną hospitowaną instytucją była organizacja Mobile PraxisGmbH. Podczas wizyty lider zespołu terapeutów przedstawił specyfikę pracy pedagogiczno-psychologicznej z rodzinami pochodzącymi ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym lub marginalizowanych. Zapoznaliśmy się z wypracowanym w ośrodku modelem terapii systemowej z rodziną, z ofertą grup wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz sposobami współpracy pedagogicznej z okolicznymi szkołami. Pod koniec spotkania był czas na dyskusję, której zasadnicze wątki dotyczyły porównań rozwiązań pomocowych adresowanych do rodzin w Niemczech i w Polsce.

Uczestnicy obozu mieli możliwość odwiedzić także drugą siedzibę Uczelni Evangelische Hochschule ulokowaną w Schwalmstadt. Podczas spotkania z prodziekan tego kampusu – prof. dr. Susanne Gerner mogli zapoznać się z historią kampusu, zasobami bibliotecznymi oraz zwiedzić teren uniwersytecki. W dalszej kolejności przedstawicielka instytucji Hephata Hessisches Diakoniezentrum – Ulrike Bender zapoznała nas z niemal stuletnią tradycją pracy z osobami niepełnosprawnymi prowadzoną przez Diakonię. Uczestnicy obozu mieli możliwość zapoznania się z funkcjonowaniem ośrodka przeznaczonego dla osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w stopniu znacznym lub głębokim (mieszkania, warsztaty terapii zajęciowej). Wizytujący mogli również podczas warsztatów porozmawiać z podopiecznymi Hephaty oraz z prowadzącymi zajęcia (specjalistami w zakresie pedagogiki pracy). Wizyta w tej części kampusu wzbudziła wśród uczestników obozu wiele emocji i spostrzeżeń, które zostały omówione podczas wieczornego spotkania dyskusyjnego z wykładowca-

mi. Kontrowersje wzbudzał bowiem segregacyjny charakter ośrodka – izolacja od środowiska rodzinnego i lokalnego, brak zróżnicowania w grupach podopiecznych (wyłącznie niepełnosprawni intelektualnie).

Szansą na poznanie instytucjonalnie organizowanej oferty uczenia się przez działania była wizyta w Muzeum Experimenta we Frankfurcie. Ekspozycja tego muzeum adresowana jest głównie do uczniów szkół zasadniczych (Hauptschule), niemniej wszyscy uczestnicy obozu aktywnie korzystali z możliwości eksperymentowania z rozwiązaniami technicznymi przybliżającymi specyfikę różnych zjawisk fizycznych, optycznych czy mechanicznych.

Obok zajęć wpisujących się w naukowy program obozu studenci mieli niepowtarzalną możliwość doświadczenia świątecznej atmosfery dzięki licznym *Weinachtsmärkte* (Darmstadt, Marburg, Frankfurt). Urokliwe wrażenia wzbudziło zwiedzanie Marburga – miasta o silnych tradycjach uniwersyteckich (siedziba drugiego w świecie, po Legnicy, uniwersytetu protestanckiego – 1527 r.). W pamięci uczestników obozu na długo pozostanie musical *Evita* (Staatstheater Darmstadt) który porwał wszystkich rozmachem przedstawienia, jakością gry aktorskiej oraz wirtuozerią śpiewaków i orkiestry.

Wymiana doświadczeń i kolejne spotkanie studentów zaprzyjaźnionych uniwersytetów nie byłoby możliwe, gdyby nie wsparcie finansowe macierzystych uczelni. Życzliwości i zrozumienia dla idei obozu, której doświadczyliśmy ze strony poprzedniego Pana Dziekana – prof. zw. dr. hab. Zbyszko Melosika oraz obecnej Pani Dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych – prof. zw. dr. hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej nie da się przecenić. Dziękujemy też za wsparcie merytoryczne oraz organizacyjne ze strony pracowników Pracowni Pedagogiki Szkolnej WSE.

Mamy poczucie, że udział w obozie, zdobyte wówczas doświadczenia zaowocowały wieloma naukowymi refleksjami sprzyjającymi tworzeniu prac magisterskich oraz wzbogaciły pedagogiczny warsztat studentów i doktorantów uczestniczących w wydarzeniu.